

Bilgi Toplumu Gençliğinin “E-belediye” Hakkındaki Görüşleri

Yrd.Doç.Dr. H.Burçin Henden Şolt¹

¹ Bülent Ecevit Üniversitesi, Alaplı Meslek Yüksekokulu, Zonguldak

burcinhenden@hotmail.com

Özet: Çağımız; bilgiye verilen önemin arttığı ve paylaştıkça değerlendirildiği bir dönemdedir. Çağı yakalamak konusunda en önde gelen toplumsal grubun, teknolojiye yakınlıklarından dolayı gençler olduğu bilinmektedir. Bilgiye ulaşım ve dağılım hızı arttıkça; yaşamdan beklentilerde de farklılıklar gözlenmektedir. Yerel yönetimlerin çağdaş hizmetlerinden biride, e-belediyedir. Bu bildiride; bilgi toplumu gençlerinin; e-belediye hakkındaki haberdarlıkları ve görüşleri irdelenmektedir. 17-24 yaş aralığındaki 250 adet üniversite öğrencisine anket uygulanmıştır. Anket değerlendirilmesi SPSS programı ile yapılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yerel Yönetimler, Kent Yönetimi, E-belediye

Abstract: We live in an era when information is very important and information becomes more and more important when shared. As they tend to be close to the technological developments young people seem closer to catch up with the innovations of our era. With the quick access to the information and easy ways to share it the expectancies of people change. One of the most contemporary applications of local governments is e- municipalities. In this paper the awareness and consciousness of technology master new generation on the e-municipalities is analyzed. 250 university students between ages 17-24 have been given a survey. The assessment of the survey has been carried out via SPSS program.

1. Giriş

Çağı yakalamak konusunda en önde gelen toplumsal grubun, teknolojiye yakınlıklarından dolayı gençler olduğu bilinmektedir. Gençlerin sosyal ilişkilerinde bilgisayar ve teknoloji kullanımının sıklığı gözlenmektedir. Toplumsal yaşamın gereklerini yerine getirme konusunda; yaşamsal gereksinimlerin karşılanması temeldir. Bu konudaki en önde gelen kurumlardan biri yerel yönetimlerdir. Çünkü yerel yönetimler halka en yakın kamu kurumlarıdır. Kişilerin temel ihtiyaçları niteliğinde olan; su, yol, kanalizasyon, yeşil alan düzenlemesi, yol, temizlik, ulaşım vb.. hizmetler belediyelere ilgili yasa ile verilmiştir. Yerel yönetimlerin altyapı hizmetleri niteliğindeki bu hizmetleri yerine

getirmesi giderek kentlilere yeterli gelmemektedir. Hizmet beklentilerindeki farklılaşma, yerel yönetimleri kendilerini geliştirme ve bilgi çağına ayak uydurabilme adına çalışmalar yapmaya itmektedir.

Çağımız bilgiye erişim hızının arttığı, paylaşımının ise değerlendirildiği bir hal almıştır. Doğal olarak, belirli bir bilinç düzeyine sahip bireyler kendi yaşadıkları kentin imkanlarını diğer dünya kentleri ile karşılaştırabilme imkanına sahiptirler. Yerel yönetim anlayışının çağdaşlaşması; hizmet sunumlarında bilgi çağının teknolojisinin kullanımını gerekli kılmaktadır. E-belediyenin uygulamaya konulmasında bu çıkış noktasındadır.

E-belediye yolu ile bilgi çağı bireylerinin temel beklentilerinin bazıları karşılanabilmektedir. Çünkü artık bireyler;

kent yöneticilerinden saydamlık, hesap verebilme, zaman-mekan-para israfının giderilmesi, ortaklaşa yönetim, katılımcılık gibi olguların karşılanmasını beklemektedirler. E-belediye hizmetleri ile yapılabilenlerden bazıları da bunlardır.

Bu çalışmada üniversitede eğitim gören 17-24 yaş aralığındaki gençlerin; e-belediye hakkındaki görüşleri irdelenmektedir. Bu araştırma sayesinde; bilgi çağı toplumunun etkin birey grubunun, e-belediye ile olan ilişkisi anlaşılmaya çalışılmaktadır.

2. Yerel yönetimler ve E-belediye

Kentlerde yaşayan halkın belirli bir düzen içerisinde yaşayabilmesi için gerekli olan hizmetleri yerine getirmekle görevli olan kamu kurumu yerel yönetimlerdir. Belediyelerin görevleri ilgili yasa maddesi tarafından sıralanmaktadır. Temel altyapı hizmetlerinin başarısı, artık o belediyenin başarılı sayılabilmesi için yeter-şart olamamaktadır. Çünkü çağımız bireylerinin algı, beklenti ve eleştiri düzeyleri giderek artmaktadır. Artık belediyeler, kentin kullanıcısı niteliğindeki halkın memnuniyeti odaklı hizmetleri yaratmak ve başarıyla uygulamak durumundadırlar.

Genel olarak dünya çapında yönetim olgusuna bakışta da değişim gözlenmektedir. Artık “*ben yaptım oldu*” anlayışı geçerliliğini yitirmekte; katılımcılığın ve ortaklaşa yönetimin hissedildiği yönetimler memnuniyet sebebi olmaktadır. Yerel yönetimler halka en yakın kamu kurumları oldukları için, çağa ayak uydurmaları ve kendilerini geliştirmeleri oldukça önemlidir.

Türkiye’de e-devlet ve e-belediye konusundaki çalışmalar yakın geçmişe dayanmaktadır. Ülkemizdeki bilgi ve iletişim teknolojileri sahipliği ve kullanımının artması, e-belediye uygulamalarının başarısında artıracaktır. E-belediye uygulamaları sayesinde, kullanıcılarda katılımcı demokrasi hissiyatının doyurulabildiği açıktır. Ayrıca; kişilerin

kendilerini yöneten toplumlara ilişkin güven duygularının gelişimi sosyal fayda olarak dönüş sağlayabilecektir. E-belediye sayesinde kentliler gereksinim duyduğu bilgiyi seçme ve buna doğrudan erişme olanağına sahiptir.

E-devlet ve e-belediyeciliği sadece teknolojik olanakların kullanımı olarak görmek büyük bir eksiklik olacaktır. Çünkü bu uygulamaların aynı zamanda insan kaynaklarının, iş süreçlerinin ve vatandaşların potansiyellerinin maksimize edilerek değerlendirilmesini de içeren bir felsefe değişimini de kapsadığını göz ardı etmemek gerekmektedir. Bu bağlamda artık vatandaşlar ürün veya hizmet zincirinin basit bir halkası olmakla kalmamakta yönetim sürecinin bir ortağı haline gelmektedirler.[1]

E-belediye ile belediye-kentli arasındaki uzaklık kavramı yok edilip, isteyen herkese hizmetten eşit olarak yararlanma imkânı verilmektedir.

E-belediye;

- Kent kullanıcılarını odak noktası olarak alan;
- Zaman-ışgücü-mekan-para tasarrufu yapan,
- Esneklik, saydamlık ve hesap verebilirliğin sağlanabildiği;
- Kentsel kararlardaki öncelik sıralamasında halkın etkin söz sahibi olmasını destekleyen,
- Kente aidiyeti artırabilen,
- Kaynakların etkin kullanımı konusunda toplumsal bilincin artırılabilmesinde rol oynayabilecek,
- Bilginin kolay paylaşımı yolu ile katılımcılığın artırılarak karar verme süreçlerini hızlandıran;
- Eşitliğin, tarafsız ve doğru kararlar alınma sürecinin yaşanabildiği;
- Devlet ve yerel yöneticilere karşı olumsuz önyargıları azaltabilecek;
- Birey ve toplumun yaşam kalitesini arttıracak bir sistem bütünüdür.

E-belediye, teknolojiyi kullanmanın ötesinde; toplumsal dönüşüm sürecinin aktörlerinden biridir. E-kültür olarak da adlandırılabilir;

bilgi çağı bireylerinin yaşamsal davranış biçimlerinden biri olan, bilginin teknolojik olanaklar ile iletilmesi ve paylaşılmasını içeren bu tavır, e-belediyeçiliğin özünü oluşturmaktadır. Çünkü yerel yönetim tarafından verilecek bu hizmet; ancak kullanıcı sayısı arttığında etkin ve verimli olabilecektir. Dolayısıyla e-belediye sadece teknolojik bir atılım değil; bir değişim/dönüşüm sürecinin parçasıdır. Aslında değişen yönetim anlayışının hizmetlere yansıma biçimidir. E-belediyenin başarılı olması; uygulamanın önce devlet genelinde, sonra da toplumun geniş bir kesiminde kabul görmesiyle orantılıdır.

3. Araştırma Alanının Seçimi, Amacı, Kapsamı ve Önemi

Çağı yakalamak konusunda en önde gelen toplumsal grubun, teknolojiye yakınlıklarından dolayı gençler olduğu bilinmektedir. Gençler; bilgisayar kullanımları, sosyal yapı ve paylaşımları dolayısı ile de bilgi çağına oldukça ayak uydurmaktadırlar.

Bu araştırma; bilgi toplumu gençlerinin e-belediye uygulamaları hakkındaki bilgi ve düşüncelerini tespit edebilmeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle; üniversitede öğrenim gören 250 adet gencimize konuyla ilgili anket uygulaması yapılmıştır.

Ankette; bilgisayar kullanma konusundaki bilgi düzeyleri, “e-belediye” kavramının bilinirliği, e-belediye denilince akla gelen kavramlar, belediyelerin web sayfalarında hangi konuların yer alması gerektiği konularında sorulara yer verilmiştir. Anket değerlendirilmesi SPSS programı ile yapılmıştır.

Ülkelerin geleceği gençler ile şekillenmektedir. Bu nedenle gençlerimizin e-belediye hakkındaki görüş ve yorumlarının alınması; yeni yerel yönetim yaklaşımlarının uygulanması ve başarı oranlarına olumlu yansiyabilecektir. Bilgi toplumu bireylerinin hizmetlerin seçim, uygulama ve etkinliği hakkındaki fikirlerinin derlenmesi,

gelecekteki kent yönetimlerinin sürdürülebilirlikleri açısından da değerli olacaktır.

4. Bulgular

Anket çalışması Bülent Ecevit Üniversitesi Alaplı Meslek Yüksekokulu’nda öğrenim gören 250 gence uygulanmıştır. Katılımcı gençlerin 147 tanesi(%58,8) erkek; 103(%41,2) tanesi bayandır.

	Adet	Yüzde(%)
Erkek	147	58,8
Bayan	103	41,2
Toplam	250	100,0

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyeti

Katılımcılara bilgisayar kullanma konusundaki bilgi düzeylerini sorduğumuzda; 126 kişi(%50,4) yeterli düzeyde bilgisinin olduğunu belirtmiştir. Sırası ile 65 kişi(%26,0) iyi; 15 kişi(%6,0) ise çok iyi düzeyde bilgisayar kullanım bilgisine sahip olduğunu söylemektedir. Bilgisayar kullanımında kendisini yetersiz gören katılımcı sayısı 38(%15,2) iken; hiç bilgisi olmadığını belirten kişi sayısı ise 6(%2,4)dir. Üniversite gençlerinin bilgisayar eğiliminin fazla olduğu hepimizin toplumsal gözlemlerinden de bellidir. Bu ankette de; 250 adet katılımcının yarısı kadarı kendisini bu konuda yeterli görmekte; hatta yine büyük bir çoğunluğu kendilerini iyi ve çok iyi olarak tanımlamaktadır. Gençlerimizin teknolojiyi kullanmadaki bilgi düzeyi, bilgi çağı toplumunun geleceği açısından olumlu bir durum yansıtmaktadır.

	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Çok İyi	15	6,0
İyi	65	26,0
Yeterli	126	50,4
Yetersiz	38	15,2
Hiç Bilgim Yok	6	2,4
Toplam	250	100,0

Tablo 2. Bilgisayar Kullanma Konusunda Bilgi Düzeyi

250 adet üniversite öğrencimize e-belediye kavramından haberdar olma düzeylerini sorduğumuzda; büyük bir çoğunluğunun (156 kişi, %62,4) “biliorum” cevabını vermesi

sevindirici bir sonuç olarak yorumlanabilir. 11 kişi(%4,4) bu kavramı hiç bilmezken; 68 kişi(%27,2) e-belediye kavramını duymuş ama içeriğinden haberdar değil haldedir. Katılımcılarımızın 15(%6,0) adedi ise e-belediye konusunda detaylı bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir.

Üniversite gençliğinin yerel yönetim hizmetleri konusunda duyarlı olması, kentlerin sürdürülebilirliği açısından oldukça önemlidir. Belediyelerin e-belediye konusundaki çalışmalarının toplumun genç kesimi tarafından bilinmesi ve takip edilmesi, hizmetlerin etkinliğini artırabilecektir. Dolayısıyla, çoğunluk gencin bu kavramdan haberdar olması memnuniyet vericidir. Yinede, bu konunun detaylı olarak bilinmesi oranının artırılabilmesi adına tanıtım çalışmalarının yürütülmesi gereklidir.

	Kişi Sayısı	Yüzde(%)
Bilmiyorum	11	4,4
Adını Biliyorum ama İçeriği Hakkında Yeterli Bilgim Yok	68	27,2
Biliyorum	156	62,4
Detaylı Bilgiye Sahibim	15	6,0
Toplam	250	100,0

Tablo 3. E-Belediye Kavramından Haberdar Olma Düzeyi

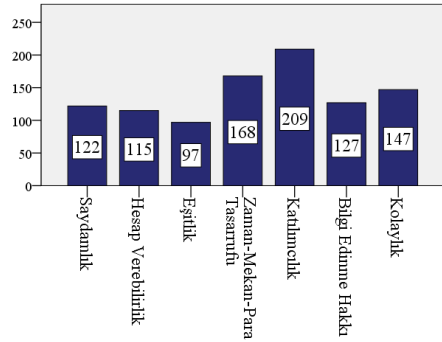
Katılımcılara “sizce e-belediye denilince ilk akla gelen kavramlar nelerdir?” diye sorulduğunda; öğrencilerin en çok 209 değer ile katılımı ile işaretledikleri görülmektedir. Dünya ölçeğinde bakıldığında; gelişmiş toplumlarda katılımı ile desteklendiği görülmektedir. Üniversite gençlerinin katılımı ön planda tutması, ülkemizin yerel yönetimlerinin geleceği açısından olumlu olacaktır.

	Değer
Katılımcılık	209
Zaman-Mekan-Para Tasarrufu	168
Kolaylık	147
Bilgi Edinme Hakkı	127
Saydamlık	122
Hesap Verebilirlik	115
Eşitlik	97

Tablo 4. E-Belediye Denilince Akla Gelen Kavramlar

Gençlerin zaman-mekan-para tasarrufu açısından e-belediye kavramı ile eşleştirme yapmalarında, bilgi toplumu bireylerinin hantal devlet yapısı zihniyetinden ne denli uzak olduğunun göstergesidir. Aynı şekilde e-belediye kavramının kolaylık ve bilgi edinme hakkını çağırıştırmasında olumlu sonuçlar arasında sayılabilir.

Çağdaş yerel yönetim yaklaşımlarının temelinde, yapılan tüm hizmetlerde saydamlık ve hesapverebilirliğin olması hedeflenmektedir. Anketin katılımcısı olan üniversite gençlerinin bu konuyu e-belediye ile hatırlamaları, yeni yönetim yaklaşımlarının gençler tarafından benimsendiğinin göstergesi olarak sayılabilir.

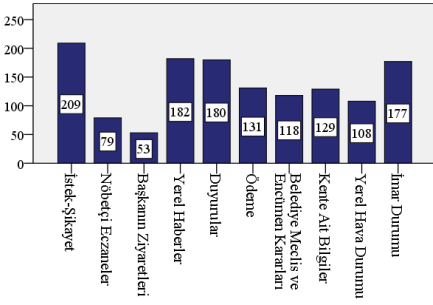
Şekil 1. E-Belediye Denilince Akla Gelen Kavramlar Grafiği

Katılımcılara e-belediye internet sayfalarında hangi konulara yer verilmesi gerektiği sorulduğunda; en çok değer istek ve şikayet olarak belirlenmiştir. Bir önceki soruda katılımı kavramının önemini vurgulayan üniversite gençlerinin, bu soruda da belediyelere düşünce ve taleplerini rahatça aktarabilmeleri için istek ve şikayet konusunu işaretlemeleri doğaldır.

Daha sonra sırası ile yerel haberler ve duyurular gelmektedir. Bilgi çağı gençlerinin olan bitenden haberdar olma arzusunun yüksek olması beklenen bir sonuçtur. Katılımcılar yaşadıkları kente ait bilgi edinme ve değerlendirme isteği içerisinde olduklarını,

bu konuların e-belediye sayfalarında olması gerektiğini belirterek dile getirmişlerdir.

Teknolojiyi kullanmayı yaşam biçimi haline getiren gençler; imar durumu sorgulama ve ödeme işlemlerini belediyeye gitmek yerine e-belediye sayfaları aracılığıyla yapmak istediklerini belirtmişlerdir. Kente ait bilgilerin e-belediye sayfasında yer alması gerektiğini belirtmeleride yaşadıkları kente değer vermeleri açısından olumlu bir göstergedir.

Şekil 2. E-Belediye İnternet Sayfalarında Yer Alması Gerekenler Grafiği

Gençlerin kente ait kararların alındığı belediye meclis ve encümen toplantılarında alınan kararların e-belediye sayfalarında yer alması gerektiğini belirtmeleri, yönetimde şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri ile örtüşmektedir.

İstek-Şikayet	209
Yerel Haberler	182
Duyurular	180
İmar Durumu	177
Ödeme	131
Kente Ait Bilgiler	129
Belediye Meclisi ve Encümeni Kararları	118
Yerel Hava Durumu	108
Nöbetçi Eczaneler	79
Başkanın Ziyaretleri	53

Tablo 5.E-Belediye İnternet Sayfasında Bulunması Gerekenler

Katılımcıların yerel hava durumunu ve nöbetçi eczane gibi güncel bilgilerin e-belediye sayfasında yer alması gerektiğini bildirmeleri, bu internet sayfalarını sık kullanmaları açısından olumlu olabilir.

Kişilerin kentlerine ait verileri alabilmek adına e-belediye sayfalarını sıklıkla ziyaret etmeleri, belediyelerin kentsel hizmetlerini doğru ifade edebilmeleri ve de daha rahat duyurmaları açısından iyi olacaktır.

Bilgi toplumu insanların yöneticilerini sadece seçmekle kalmayıp; görevlerini yürüttüğü zamanki faaliyetlerini izlemek istemeleri, yerel yöneticiler açısından fırsata dönüştürülebilecek niteliktedir. Kentlerin kullanıcı niteliğindeki halkı memnun edebilmek belediye yönetimindekilerin görevlerini sürdürebilmeleri yönünden gereklidir. Bu nedenle, yaptıkları hizmetlerin ve yerel toplumla olan sosyal ilişkilerinin e-belediye sayfalarında yer alması halkın onları takip etmelerine olanak sağlayabilecektir.

7. Sonuç ve Öneriler

Bu bildiriye; yerel yönetimlerden beklenen bazı hizmetlerin hızlı ve düşük maliyetli bir biçimde sağlanması için kamu yönetiminde modernizasyon niteliği taşıyan “e-belediye” yaklaşımının; gençlerimiz tarafından bilinme ve kullanıma durum tespiti yapılmaya çalışılmaktadır.

Genel olarak gençlerin çoğunluğunun bilgisayar kullandığı ve de e-belediye hizmetinden haberdar oldukları sonucuna varılmıştır.

Ayrıca, e-belediye ile ilişkilendirilen saydamlık, hesap verebilirlik, katılımçılık, bilgi edinme hakkı gibi kavramların gençler tarafından bilinip benimsenmesi olumlu bir sonuç sayılabilir. Çünkü, dünya ölçeğinde başarılı sayılan yerel yönetimlerin yapısı, ortaklaşa yönetim olarak bilinen “yönetişim” yaklaşımını benimsemektedir. Üniversite öğrencilerimizde katılımçılığı bilip, bunu yerel yönetim hizmeti olarak algılamaları, olumlu bir göstergedir.

Gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye’nin, bilgi ve iletişim teknolojileri sahipliğini ve kullanımını arttırarak; vatandaş odaklı hizmet dönüşümünü destekleyen “e-belediye”

uygulamalarında başarı sağlayabileceği açıktır. Dolayısıyla; gençlerimizin konu ile ilgili düşüncelerinin bilinmesi de önem taşımaktadır.

Bilginin bu denli önem taşıdığı çağımızda, kentsel verilerin güncel olarak dijital ortama yansması, bireylerin kendilerini o kente daha yakın hissetmelerine ve de, katılımcının artmasına yol açacaktır. Buradan da anlaşılacağı üzere; e-belediye uygulamalarının sayısı ve başarısı arttıkça aslında sadece teknolojik kullanımda artış yaşanmayacak; aynı zamanda toplumsal yapıda da bir dönüşüm süreci yaşanacaktır.

Yerel yönetimlerin verdiği kentsel hizmetlerin takibini yapabilecek halkın, giderek konuya olan ilgisinin artışı yerel ve ülke çapındaki kalkınma sürecine olumlu yansıtılabilecektir. Bu nedenle, çağdaş yerel yönetim hizmetlerinin uygulanmasında yerel yöneticilerin teşvik edilmesi, konu ile ilgili eğitim, personel vb.. destekler sağlanması, dünyadaki başarılı örneklerle bilgi paylaşımı içerisinde bulunulması olumlu olacaktır.

Kaynaklar

[1] Balcı, A., Öztürk N.K., Nohutçu A., Çoşkun B., 'Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar, Sorunlar, Tartışmalar, Çözüm Önerileri, Modeller, Dünya ve Türkiye Yansımaları', Seçkin Yayıncılık, İstanbul 2003.